

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дфн Димитър Веселинов

за дисертационния труд на редовен докторант Пинелопи Кауни на тема: "Specifics of the Interlanguage of Greek Learners of English as a Foreign Language" / „Особености на междинния език на гърци, изучаващи английския език като чужд“/ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, по професионално направление 2.1. Филология с научна специалност „Английски език“ и научен ръководител: доц. д-р Светла Томанова

Докторантката Пинелопи Кауни е завършила бакалавърска степен по специалността Английска литература и филология в Атинския университет през 2008 г. със специализация обучение по английски език като втори и чужд език с квалификация „преподавател по английски език“. През 2015 г. завършва магистърски курс в университета в Никозия със специалност образователен мениджмънт и администрация. През 2016 г. е зачислена като редовен докторант при Катедрата по германistica и романistica във Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ с научна специалност „Английски език“. След завършването на тригодишния срок на обучение е отчислена с право на защита. През януари 2020 г. докторантката представя труда си за предварително обсъждане, като през октомври 2020 г. дисертацията е обсъдена в Катедрата и насочена към публична защита.

Пинелопи Кауни работи като преподавател по английски език от 2000 г. досега. Преподавала е в редица институции на територията на гр. Атина, работила е включително и като преподавател по английски език в начално и средно училище, както и по общ и специализиран английски език в Центъра за обучение на възрастни и системата училища „Втори шанс“.

Докторантката е участвала в 12 семинара и уъркшопове, посветени на методиката на обучението по английски език за чужденци с насоченост учене през целия живот.

Дисертационният труд е в обем 172 стандартни страници, от които 154 са същинският текст, следван от 18 страници библиографска справка, разпределена в три групи: цитирания в текста, ползвана литература и интернет източници.

Темата на дисертационния труд определя предмета и обекта на изследването. Фокусът е върху грешките, които гърците, изучаващи английски език, допускат при писмената си продукция и чиято повторяемост отразява основни характеристики на гръцко-английския междинен език. На първо място трябва да се отбележи, че гърците, които изучават английски език го усвояват в контролирана среда благодарение на факта, че английският език е основен учебен предмет в системата на средното образование, в рамките на което те преминават през среден период от шест години на обучение. Две са основанията трудът да се смята за актуален в настоящия момент. Първо, емпиричните наблюдения показват, че въпреки този продължителен период на обучение, гръцките ученици продължават да допускат множество грешки при употребата на

чуждия език. Това е една от причините за избора на темата. Второто е, че въпреки засиления интерес към английския език в Гърция, в гръцката езиковедска и лингводидактологична литература има много малко изследвания върху междинния език на гърците, изучаващи английски език.

В работата се поставят две основни цели. Първо да се изследват спецификите на междинния език на гърците, изучаващи английски език и второ, да се идентифицират характерните за гръцко-английския междинен език морфосинтактични специфики, базирани на типичните грешки, допускані от обучаемите. От посочените цели логично произтичат следните конкретни задачи: да се изолират и опишат общите и най-чести грешки в продукцията на гърците, изучаващи английския език на средно ниво на владеене на езика. Да се обобщят грешките и да се определи кои от тях към какъв тип грешки принадлежат спрямо съществуващите класификации. Трето, да се анализира до каква степен грешките на гърците са повлияни от спецификите на родния (гръцкия) език и до каква степен те са грешки, които се срещат в продукцията на английски език на други чуждестранни ползватели на езика.

Първа глава е посветена на прегледа на наличната литература по въпроса за усвояването на чужд език. Представен е преглед на двете основни и противоположни теории за езикоусвояването – бихевиористичната на Скинър и нативистичната на Чомски. По-подробно се представят теориите на усвояването на чужд език, базирани на теориите за езикоусвояването. Акцентира се върху теорията на Ладо и Крашен. В края на главата се прави преглед на съвременни изследвания в областта на анализа на грешките. Във втора глава са представени дълбинните връзки между теориите за чуждоезиковото усвояване и по-конкретно – връзката

между контрастивния анализ, междинния език и анализа на грешките. Представят се основните типове грешки от общотеоретична гледна точка – интерлингвални, интраплингвални и грешки на усвояването. От направения преглед на изследванията по темата на дисертационния труд става ясно, че Пинелопи Кауни демонстрира добро познаване на основните елементи в посочените теории и умение за ориентация в многобройните публикации по въпросите на езикоусвояването, което ѝ помага да състави своя проучвателна визия за осъществяване на конкретния анализ на езиковия материал.

В трета глава е представена анкетата, с която се цели да се фиксираят параметрите на самооценка на гръцките обучаеми по отношение на степента на трудност, която те срещат в няколко граматични сфери, които са базирани на емпирични наблюдения и подкрепени от основните положения в контрастивния анализ и които са предварително зададени. Разбираема е амбицията на авторката да представи задълбочен качествен анализ, но трябва да се отбележи, че резултатът не е напълно задоволителен поради двусмислието на включените въпроси. Въщност, анкетата обслужва само една цел – а именно идентифицирането на областите на трудност, където се очаква допускането на най-значителен брой грешки, което вече е предопределено от резултатите от съпоставителния анализ.

Пета глава е същинската аналитична част на дисертационния труд. Авторката прилага статистически подход и представя следните резултати: общият брой на грешките в 106 есета на учениците е 961, които се разпределят както следва: в областта на формата и употребата на времената броят на грешките е 393, които представляват 41% от общия

брой грешки. Във формата и употребата на сегашните времена грешките възлизат на 282, в миналите времена те са 52, а в бъдещите времена – 54. Всеки тип грешка е подробно анализиран, като се предлагат варианти за интерпретация на етиологията на грешката.

При употребата на определителния и неопределителния член, грешките са 310, от които 195 или 62,9%, представляват случаи на излишно добавяне на член, и 115 или 37,01% – на изпускане на член, което води до извода, че в гръцко-английския междинен език съществува тенденция за свръхупотреба на двата члена.

Най-честата грешка при употребата на пасив е изпускането на спомагателния глагол *to be*, което възлиза на 55 грешки или 58% от общия брой грешки в пасива. Втората най-честа грешка е употребата на актив вместо пасив – 40 случая, представляваща 42%. Други по-малко честотни грешки са употребата на пасив вместо актив или излишното добавяне на спомагателния глагол *to be* в активни конструкции.

В областта на съгласуването по число в номиналите фрази грешките са 55, или 65.73% от общо 961. От тях 37 са маркирането с показателя за множествено число (-*s*) на неброими съществителни имена, което е 67.27%. 18 грешки са случаи на добавяне на окончанието -*s* при неправилни форми за множествено число на съществителни имена, което е 32.73%.

В областта на словореда се идентифицират 108 грешки, или 11,23%, подразделени в следните подобласти: грешки при поставянето на адвербиални интензификатори – 31 случая, или 28.7%, изпускане на служебния подлог *it* – 29 случая, което е 27%. 27 грешки са

идентифицирани в словоредната позиция на модалните наречия за фреквентност. Последната подгрупа са случаите на грешен словоред при непреките въпроси – 21 случая равни на 19.4%.

В изводите към тази глава се обобщават резултатите от анализа на всеки тип грешки и се определят някои от параметрите на гръцко-английския междинен език. Най-важните са следните:

1. Наблюдава се висока степен на съответствие между степента на трудност, определена от учениците в началната анкета, и резултатите от анализа на грешките в тяхната писмена продукция на английски език.
2. Изследването показва, че анализът на грешките е надежден инструмент за идентифициране на областите на трудност в чуждия език, който дава стабилна основа за определяне характеристиките на междинния език.
3. Изследването показва разликите между универсалните и специфичните характеристики на гръцко-английския междинен език при сравнението му с глобалния и европейския английски език като варианти на английския език, използвани за междукултурна комуникация.

В тази глава авторката показва добра способност да анализира езиковите факти, произтичащи от емпиричния корпус и да обобщава наблюденията си, въпреки, че в единични случаи, според мен, се наблюдава тенденция към свръхгенерализация. Пинелопи Кауни съвестно отбелязва, че изводите, до които стига, не могат да имат изцяло обективен характер, тъй като набирането на емпиричния материал като база за

анализа се подчинява на определени рестрикции. Това са например, относително малкият брой участници и изборът на темата на есето „Здравословният начин на живот“, налагачи ограничения, които трябва да се имат предвид при оценката на обективността на получените резултати. Смяtam обаче, че тези ограничения, които са напълно разбираеми при такъв вид изследване, би трябвало да бъдат изведени по-напред в текста на предлагания труд, например – при описанието на експеримента, а не след анализа.

В заключението авторката демонстрира умението си да синтезира важните резултати и да прави убедителни изводи.

Библиографията е обемна и обхваща както класическите текстове в областта на съпоставителния анализ и анализа на грешките, така и съвременни публикации на тази тема, включително изследвания на грешките в продукцията на английски език на носители на други майчини езици от първото и второто десетилетие на XXI век. Няма разминавания между цитиранията в текста и библиографската справка.

Авторефератът отговаря на академичните изисквания и напълно съответства на структурата и текста на дисертационния труд. Приносните моменти, които по неясни за мен причини не са включени текстово в рамките на разпечатения труд, фигурират в автореферата и са добре формулирани.

Цитирането в дисертационния труд е коректно текстово оформено. Депозираната разработка отговаря на изискванията за дисертабилност на закона и успешно е преминала антиплагиатната проверка на системата Turnitin.

В заключение смятам, че предложението за рецензиране дисертационен труд “Specifics of the Interlanguage of Greek Learners of English as a Foreign Language” /„Особености на междинния език на гърци, изучаващи английския език като чужд“/ отговаря на приетите академични стандарти и препоръчвам на уважаемото Научно жури да гласува присъждането на научната степен „Доктор“ в област 2. Хуманитарни науки, Професионално направление 2.1. Филология, специалност Английски език на докторантката Пинелопи Кауни.

12.11.2020 г.

Рецензент:

проф. дфн Димитър Веселинов